

2009.12.11. Димитър Дунков. Europagymnasium LISA.

Среща на „Орфей” с представители на Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ) Росен Иванов и Кони Димитрова

Скъпи гости, уважаеми родители и ученици,

В Линц имаме изградена и действаща структура за обучение по български език и **култура** за деца от 6 до 160 годишна възраст!

Обучението е на три нива:

1. Деца до 4 клас – в Основно училище Харбах, учителка г-жа Дарина Гонкова
2. Деца в гимназиална възраст – Europagymnasium, моя милост води часовете
3. За възрастни – след матура, ограничение във възраст няма, колкото дни им е определил Господ. Курсовете са във Висшето народно училище (VHS Линц) и се водят от мен.

Това е, което от няколко години и в момента съществува.

4. От следващата година курс по български език ще има в Института за подкрепа на икономиката към Камарата на работодателите на Горна Австрия – WIFI, т.е. фирмите ще могат да изпращат там сътрудниците си. Курсът там също се поема от мен.

Три съществени пункта определят нашата концепция за обучението по български съобразно условията в Линц.

- Етаблиране на обучението по български език в общественния сектор.
- Родителско настоятелство като ръководен орган
- Обучението по български език стои над интересите на едно или друго българско дружество.

1. Етаблиране на обучението по бълг. език в общественния сектор.

Българската държава още от края на 70те години постави това пред нас, лекторите в чужбина като основна задача (етаблиране на българския език в общественния сектор). Всъщност той само там можеше и може да се етаблира. Разпокъсани частни курсчета на черно или сиво за някой друг грош не водят до стабилизиране. Те са ефимерни и след време всичко рухва.

Затова и тук в Линц по различни пътища, дори без един от друг да подозираме съществуването си, създадохме структура именно в обществените институции. И за първи път в Австрия и в немскоезичния свят именно от Линц влезе българският език в номенклатурата и отчетите австрийското министерство по езиково обучение.

Когато се „главих за даскал” на групата с по-малките деца в Народното училище Харбах, аз също поставих това като условие – хващам се, но само в държавния сектор.

2. Родителско настоятелство.

То е един от стълбовете на българската образователна система от нейния най-значителен период в новата българска културна история – Възраждането. Възрожденската образователна система създаде най-големите личности в новата култура история на България.

Затова радвам се, моето предложение преди година, нашите две учебни звена с децата да се ръководят от училищно/родителско настоятелство. Така интересите на обществото и спецификата на обучението по-добре се свързват. А и как да Ви кажа, учителите и учителките, и те са хора от плът и кръв, на какво ли не са способни. Затова си имаме и поговорка – “Вързан поп, мирно село”.

3. Обучението по български език стои над интересите на едно или друго българско дружество.

Дами и господа, българите са изобретателен народ в крак с новостите на времето. Много дружества успяха, веднага след формирането си (!), да се „клонират”.

Причините:

- заради два-три гроша повече в касата на един или на друг мениджър на чужд труд и болни амбиции, и
- кой да се пъчи пред местна или българска управа!

Затова нашето кредо е

Обучението по български език стои над интересите на дружествата.

Това е и възможност за консолидиране на българо-австрийската общност в Линц, а и където и да било другаде.

• Сложихме основата и на българска Библиотека!

Засега това са два рафта книги, но с голяма стойност:

– за първи път се слага надпис – **Български/Bulgarisch** в библиотеката на една австрийска държавна гимназия.

Досегашните постъпления са каталогизирани професионално от г-жа Brigitte ALLerstorfer: тя работи 5 години в по българистични проекти в KulturKontakt Austria – по изграждане на професионалните учебни центрове в 5 български града. Тя с голяма радост се направи библиографското оформяме на българската библиотечка тук. Библиотечката ще се попълва и дали ще съществува докато има обучение по български език.

• Радиопредаванията основаната от мен програма „Радио България”

Те са българистични, образователни, на български и немски, така че деца и възрастни могат да слушат българска реч, а немскоезичните могат да разбират за какво става въпрос. Повечето от децата от двете групи също са били гости на радиопредаванията и това са упражнения по български език. Това въодушевява децата: и един израз на български спонтанно да кажат, и една песничка да изпеят – пак е добре. Те така най-добре учат езика.

• Детско кино

Започнахме и с „Детско киноутро”. Идеята е поне един път в месеца да има такава, а за групата от Europagymnasium сме предвидили всяка първа седмица от месеца след часовете – филм.

Уважаеми гости има и други две – три неща, които са в подготовка, но нека не тръбим пред себе си. Когато са факт ще Ви информираме.

Та това е, което ние в Линц успяхме засега да направим: ”Богатий с парите, бедний с труда”

В заключение:

От 17 години насам преподавам български език в Австрия без прекъсване. Без притеснение мога да кажа, че съм доайен на обучението по български език в Австрия. Какви ли не превратности в политиката на българската държава спрямо лектори-българисти, спрямо българите в чужбина съм изживял. От подкрепа, през игнориране и пълна забрава.

За първи във Ваше лице представители на българската държава идват по собствена инициатива, на крака там, където де факто се работи; и не само в метрополиите, а и в по-малките градове, да видят със собствените си очи, а не да разчитат на отчети – било те реални или напарфюмирани.

За мен това е ново измерение в политиката на българската държава – и Господ здраве и сили да Ви дава и занапред!

Съобщения:

1. За подготвяния от мен вестник: рисунка, текст
2. Кино Бълг. филмова класика, за деца и възрастни: следващата събота, 19.12., 10:30, “Топло”- Julius-Raab-Heim
3. Radio Bulgaria – Elizabeth Messner ще говори за българската литература, за опита си от взаимоотношенията си с българи в Линц и България и др.
4. VHS – Vulgarisch, курсът започва на 16.03., Вт. 16:45 – 18:15, 15 пъти, по 90 МИн, цената 150 EUR; АК 100 обратно, студ, Aktivpass с 50% намаление.

Благодаря Ви за вниманието.